

Vänsterpress om Turkiet – början av augusti 2015

Turkiets roll i Mellanöstern framstår som alltmer reaktionär, samtidigt som den inrikespolitiska situationen håller på att förvärras. Det står helt klart att Erdogan inte ser IS/ISIS som sin huvudfiende, utan kurderna i form av PKK (i Turkiet och Irak), PYD (i Syrien) och det prokurdiska vänsterpartiet HDP (i Turkiet). Militärt har Turkiet i stort sett bara attackerat kurder i Irak och Syrien (medan USA får stå för angreppen mot IS/ISIS från turkiska flygbaser). Man har också låtit turkisk polis och säkerhetspolis göra omfattande razzior riktade ”mot terrorismen”, men som nästan helt drabbat kurdiska organisationer och vänstergrupper (över 1000 personer). Till en början arresterades också en del IS-anhängare, men de flesta av dem har redan släppts.

Vad vill egentligen Erdogan-regimen uppnå med detta och vad kan man göra för att sätta käppar i hjulen för denna reaktionära politik, det är ett par av de frågor som diskuteras i denna artikelsamling.

Turkiets roll i den pågående konflikten i Mellanöstern har behandlats i följande artikelsamlingar under sommaren (nyaste först): [Vänsterpress om Mellanöstern – månadsskiftet juli-augusti 2015](#), [Vänsterpress om Mellanöstern – slutet av juli 2015](#), [Vänsterpress om Mellanöstern – början av juli 2015](#) och [Vänsterpress om Turkiet – juni 2015](#)

Se även [Vänsterpress om Islamiska staten, Turkiet och kurderna](#) från oktober 2014, samt Uraz Aydin: [AKP, kurderna och belägringen av Kobane](#) (januari 2015).

Martin Fahlgren 8/8 2015

Innehåll

Arbetaren	1
<i>Turkiet måste isoleras</i>	1
Internationalen	2
<i>Erdogan använder kriget för att stärka sin makt</i>	2
Offensiv	3
<i>Stoppa Erdoğan's nya krig mot kurderna</i>	3

Arbetaren

Turkiet måste isoleras

Daniel Wiklander

Arbetaren 7/8 2015

En gång i tiden var det på tal att Turkiet skulle få en tidsplan för inträde i EU. Landet, där militären upprepade gånger och så sent som 1997 aktivt lagt sig i politiken, var två år senare plötsligt på väg mot modernisering och möjligt framtida medlemskap i den europeiska unionen.

När det moderata islamistpartiet AKP bildades 2001 som ett sätt att hitta nya vägar till politisk representation för islamister i ett land där dessa länge med hänvisning till författningen blockerats från inflytande, sågs de av många i Väst som ytterligare ett exempel på hur Turkiet utvecklades i en positiv riktning.

Recep Tayyip Erdoğan's parti utsattes trots sin moderata framtoning även det för försök till förbud, men när det ändå tilläts ställa upp i val blev resultatet en jordskredsseger.

Turkiets unikt höga spärr till parlamentet, 10 procent, innebar att AKP med 34 procent av rösterna kunde dominera politiken totalt.

Förhandlingarna inleddes med EU för tio år sedan, men i dag tror nog få på ett inträde inom överskådlig tid. Sedan smekmånadsperioden under tidigt 00-tal har AKP visat sig vara minst lika maktfullkomliga som sina kemalistiska motståndare inom militär och rättsväsen.

Den stora uppgörelsen med militären inleddes 2008, och ett par år senare var den avslutad. Avspänningen med PKK och den ökade toleransen för kurder i politiken, som kulminerade med HDP:s skräll i valet i maj i år, är bortblåst.

Den föregicks av ansträngningar från AKP att skriva om författningen så att Turkiet får presidentstyre – som Ryssland – i stället för parlamentariskt styre som exempelvis de skandinaviska länderna.

HDP:s inträde i parlamentet stoppade de planerna, men i dag riskerar HDP att drabbas av samma slags förföljelse som AKP och dess olika islamistiska föregångare utsattes för i många år innan valsegern 2002. Tidigare prokurdiska partier förföljdes för övrigt ännu hårdare än islamisterna.

Erdoğan visade sig oförmögen att hantera protesterna i Istanbul och andra storstäder sommaren 2013 med annat än brutalt våld, och nu har regimen med attackerna på PKK och det uppenbara och ogenerade stödet till Islamiska staten, IS, fullständigt släppt spärrarna.

Tanken på turkiskt EU-medlemskap kanske framstod som orealistiska redan från början, men åtföljdes ändå av krav på bland annat avskaffat dödsstraff.

Turkiets medlemskap i Nato, däremot, har aldrig ifrågasatts inom militäralliansen, där många EU-länder ingår. Det gör det inte heller nu, trots att Turkiet mycket snabbt går från rättsstat ”under konstruktion” till de facto diktatur.

Det finns självfallet väldigt många skäl att ha en negativ inställning till Nato, men även de mest inbitna förespråkarna borde – med tanke på hur mycket de brukar säga sig värna om saker som demokrati och yttrandefrihet – inse att även om Nato har inskrivet i sina stadgar att undsätta ett medlemsland som angrips, så kommer varken alliansen eller någon av alla deras mäktiga medlemmar att säga ett ljud om det är den egna regimen som hotar befolkningen i samma land.

Turkiet måste isoleras i alla sammanhang. Res inte dit på semester, köp inte deras varor, kräv bojkott av alla sportevenemang.

Lägg de pengarna på stöd till folket i Rojava i stället, till vapen åt försvarsstyrkorna och till återuppbyggnaden av staden Kobane, som höll stånd mot IS, trots Turkiets stöd till islamisterna.

Det är dags att välja sida.

Internationalen

Erdogan använder kriget för att stärka sin makt

Anders Karlsson

Internationalen 7/8 2015

”Vi beundrar ert sätt att upprätthålla lag och ordning”, så föll den dåvarande amerikanske försvarsministern Casper Weinbergers ord vid ett officiellt besök i Turkiet i början av 1980-talet när han preciserade USA:s hållning till den junta som under ledning av Kenan Evren 1980 genom en kupp tillskansat sig makten i landet. Likaledes såg USA och västvärlden mellan fingrarna på militärkupperna 1960 och 1971. Att USA, Nato och EU i förra veckan gav sitt fulla stöd till den turkiska regimen, när den inledde väpnade aktioner mot PKK och massarresteringar av oppositionella krafter, var inte någon blyxt från klar himmel utan gammal väl beprövad geopolitik (se *Internationalen* 31/15).

Dess historiska rötter sträcker sig bakåt till det kalla krigets dagar och ett tal av USA:s president Harry Truman 1947 där han betonade att Turkiet (och även Grekland) var av nationellt vitalt intresse för USA, och att man med alla medel skulle tillse att dessa länder blev kvar i den västliga hemisfären. Kort därefter, 1952, anslöts så Turkiet till den västliga försvarsalliansen Nato. Det är också bara att titta på kartan, där Turkiet befinner sig i skärningspunkten mellan Europa och Asien, och nära Ryssland, för att förstå vilket strategiskt läge landet har.

I den försvarspolitiska uppgörelse som Turkiet nyligen ingick med USA statueras följande: att Turkiet ansluter sig till alliansen mot IS, att USA får använda sig av sin flygbas İncirlik vid bombuppdrag mot IS och att en buffertzona ska skapas på gränsen mellan Turkiet och Syrien, en zon som är tänkt att sträcka sig 100 kilometer in i Syrien.

Vad är då meningen med denna buffertzona? Det primära är att rensa bort IS, som idag kontrollerar ungefär halva gränsen mellan länderna, från området. För USA handlar det nog också om att ge de rebeller som tränas av amerikansk militär i kampen mot Assadregimen ett säkert basområde. Obamaadministrationen har också i dagarna annonserat en upptrappning genom att man meddelat att amerikanskt stridsflyg får sättas in mot syriska regeringsstyrkor för att försvara de av USA stödda rebellerna.

Turkiet har dock delvis en annan agenda än USA. För regimen Erdoğan handlar det här om, förutom att reducera den syriska flyktingströmmen in över gränsen till Turkiet, att primärt försvaga den kurdiska gerillan YPG/YPJ. Gerillan har haft stora framgångar i striderna mot IS, inte för inte har den amerikanske försvarsministern, Ashton Carter, uttalat att gerillakämparna är ”extremt effektiva på marken”.

I Syrien styr kurderna i den autonoma regionen Rojava över tre kantoner: Aifrin, Jazira och Kobane. Med sina framgångar mot IS har man lyckats att binda samman Jazira och Kobane, och den turkiska regimen vill för allt i världen inte att man även ska lyckas binda samman Aifrin med dessa områden till ett sammanhängande styre. Den proklamerade buffertzonen

sträcker sig också över området mellan Kobane och Aifrin. Det rapporteras även redan om att byar längs med gränsen som kontrolleras av kurderna utsatts för turkisk artillerield.

Hur agerar då regimen Erdoğan på hemmaplan? Går Turkiet mot diktatur? Av de 1 300 medborgare som arresterats vid en razzia över hela landet uppges bara en liten minoritet vara sympatisörer till IS, varav tydligen de flesta också släpptes redan efter en kort tid. Lejonparten av de arresterade tillhör den revolutionära vänstern och/eller kämpar för den kurdiska saken. Många av de arresterade tillhör också HDP, det kurdiska vänsterparti som i parlamentsvalet i juni erhöll 13,1 procent av rösterna och 80 platser i parlamentet.

Erdoğan har även uttalat sig om att han vill häva HDP-ledamöternas åtalsimmunitet, utifrån anklagelsen att de skulle stödja terrorism. En förundersökning har också inletts mot HDP:s ledare, Selahattin Demirtaş, för som det sägs ”uppmaning till våld”.

Det som verkar vara Erdoğan och hans parti AKPs strategi för tillfället är att snabbt få till stånd ett nyval, ett scenario som även Erdoğan i helgen uttalade sig för. AKP kalkylerar då med att under det rådande nationella kristillståndet få egen majoritet, att regimen repression ska försvaga HDP så att de ramlar under parlamentets tioprocentsspärr, och att det ska bana väg för författningsändringar vilket är tänkt att ge Erdoğan en ökad enväldig makt. Turkiet går inte mot en renodlad diktatur, men den borgerliga demokratin är på väg att avlövas alltmer.

Offensiv

Stoppa Erdoğan's nya krig mot kurderna

Redaktionen

Offensiv 5/8 2015

I namn av krig mot ”all terrorism” och med den Islamiska statens (IS) blodiga terrordåd, som dödade 32 unga socialister i Suruç den 22 juli, som förevändning, har den turkiska regimen under president Erdoğan's ledning inlett ett nytt krig mot kurderna.

Hundratals flyganfall har ägt rum, parat med stenhård repression mot all inhemsk opposition. Förutom några få, mest symboliska attacker, mot förövarna i IS riktas dessa framförallt mot de turk-kurdiska PKK-styrkornas baser i norra Iraks bergstrakter och i sydöstra Turkiet. Att två turkiska poliser som anklagats för stöd till IS skjutits ihjäl under en vedergällningsaktion av en lokal PKK-grupp har, liksom heta kurdiska och turkiska vänsterdemonstrationer mot den turkiska statens tysta stöd till IS, använts som förevändning för upptrappade krigshandlingar.

I utbyte mot att upplåta den turkiska flygbasen Incirlik till USA och dess allierade i flygkriget mot IS lyckades Turkiet under ett särskilt Natomöte den 28 juli också få fullt stöd av USA och Nato för sin egen version av kriget mot terrorismen, inklusive för att upprätta en så kallad säkerhetszon i Syrien.

”Ingen form av terrorism får någonsin tolereras eller rättfärdigas”, sade Nato:s generalsekreterare Stoltenberg och försökte två sina händer utan att nämna vare sig IS eller PKK. Sveriges utrikesminister Margot Wallström betygar att ”Turkiet är en viktig partner för EU i kampen mot terrorism och extremism”, samtidigt som hon liksom Nato vädjar om att Turkiets repression ska vara ”proportionerlig” och möjliggöra ett återupptagande av fredssamtalen med PKK.

Den maktfullkomlige turkiske presidenten Recep Tayyip Erdoğan's uppenbara huvudsyfte med en buffertzon i Syrien är att blockera kampen för kurdiskt självstyre i de tre syriska kantonerna i Rojava där PKK:s systerparti PYD och dess närstående gerillakrigare i YPG/YPJ

har fört en framgångsrik kamp mot IS. Det är en kamp som Turkiet länge försökte sabotera genom att blockera gränsen för stöd till de kämpande kurderna.

Efter att YPG i juni tog kontroll över den strategiska gränsstaden Tal Abyad, där IS haft en öppen port till Turkiet, sa Erdoğan att Turkiet "till varje pris" skulle stoppa bildandet av en kurdisk "stat" i norra Syrien (vilket inte heller PYD:s krav på självstyrande regioner innebär). Vita huset har nu också meddelat att amerikanskt flyg får sättas in även mot Assadregimens styrkor för att försvara USA-tränade rebeller. Det är av allt att döma ett led i förberedelserna av denna buffertzonen i Syrien: 10 mil mellan gränsstäderna Azaz och Jarabalus och 3-5 mil in i landet ner mot den syriska storstaden Aleppo.

I den säkerhetszon, som skulle skära av den kurdiska kantonen Afrin i väster från Kobanê och Cizîrê i öster, vill Turkiet bannlysa YPG/YPJ och samtidigt bygga upp en militär filial i form av en turkmensk armé som en till Turkiet lojal del av de "moderata rebeller" som Vita huset drömmer om att träna och utrusta.

Turkiet hoppas att detta, tillsammans med det upptrappade materiella och finansiella stödet till den nya syriska rebellarmén Jaish al-Fatah där jihadistgrupper som Ahrar ash-Sham och till och med al-Qaida-an slutna al-Nusra-fronten spelar ledande roller, ska tippa balansen i det syriska kriget mer till nackdel för Assadregimen än för IS.

Turkiets flyganfall mot PKK-baser i norra Irak har dessutom avlivat inte bara hundratals kurdiska soldater och civila, utan också den tvååriga fredsprocessen mellan den turkiska regeringen och PKK.

Allt detta innebär en extremt allvarlig vändning av Mellanösterns kris, som kan bädda för en än mer blodig fortsättning i såväl Syrien och norra Irak som i Turkiet som i värsta fall kan kastas ner i ett nytt inbördeskrig. Samtidigt avslöjar USA:s och Natos motsägelsefulla stöd till Turkiets våldsamma inträde i Mellanöstern att Väst inte stödjer den kurdiska frihetskampen. Det är uppenbart att Erdoğan's turkiska AKP-regim bestämt sig för att spela det militära och turknationalistiska kortet som ett sätt att försöka vända på spelet och ta revansch efter det förödmjukande bakslaget i det turkiska parlamentsvalet, då det pro-kurdiska vänsterpartiet HDP med råge lyckades ta sig över tioprocentsspärren och försätta regeringspartiet AKP i parlamentarisk minoritet. Därmed föll också Erdoğan's planer på en grundlagsändring som skulle innebära ett centraliserat presidentstyre i egna händer.

Erdoğan står nu inför valet att antingen acceptera en koalitionsregering med de turknationalistiska extremisterna i MHP, vilket innebär fortsatt krig mot kurderna, eller att utlysa ett snabbt nyval i hopp om att trycka ner HDP under tioprocentgränsen igen och återta egen majoritet.

Flygattackerna mot PKK åtföljdes inom Turkiet av en våg av repression, som inleddes med att polisen stormade lägenheter i hela landet.

Medan syftet sades vara att gripa IS-anhängare var dessa bara några dussin och snabbt frisläppta av de mer än 1 300 arresterade. Över 1 000 arresterade var PKK-anhängare, andra kurder och vänsteraktivister inom HDP. Polisens försök att förhindra begravningen av en alevitisk vänsteraktivist, som skjutits ihjäl av polisen, ledde till flera dagar av gatustrider och undantagstillstånd i stadsdelen Gazi i Istanbul.

Polisens repression åtföljdes också av att mer än 100 kurdiska eller vänsterinriktade nyhetsbyråer och webbsidor stängdes.

Åtal har väckts mot HDP:s båda ordförande: Figen Yükseskağ för ett tal hon höll på treårsdagen av upproret i Rojava den 19 juli och Selahattin Demirtaş, som anklagas för att ha uppviglat till våld när han manade till protester mot den turkiska regimens försök att sabotera det kurdiska försvaret av Kobanê mot IS attacker.

Men samtidigt visar genombrottet för HDP, som ännu inte sviktar under trycket, att det är fullt möjligt att detta slår tillbaka mot Erdoğan själv, splittrar den härskande klassen ytterligare och även börjar att undergräva den turkiska kapitalismens ställning.

Det är idag uppenbart att mycket av nyckeln till den våldsamma spiralen mot allt värre sekteristiska krig och inbördeskrig i Mellanöstern nu ligger i vad som händer i Turkiet. Det är därför av yttersta vikt att PKK inte låter sig provoceras till vedergällningsaktioner som kan spela Erdoğan i händerna och att Turkiets kurder, liksom alla genuina arbetar- och vänsterrörelser av alla nationaliteter inom och utanför HDP, förmår att utveckla en stark enhetsfront för ett demokratiskt och socialistiskt alternativ till den turkiska regeringens reaktionära krigspolitik.

Med en tydlig appell till Turkiets arbetare som förenar kampen för demokratiska och nationella rättigheter med kampen för jobb, bostäder och social trygghet till alla på basis av gemensam egendom av regionens rika resurser kan en mäktig pol byggas upp som bryter alla sekteristiska barriärer.

På denna grundval kan också ett socialistiskt program utvecklas som kan ena alla Mellanösterns folk i kamp mot alla reaktionära och sekteristiska tyranner. Denna måste baseras på idén om en frivillig förening av demokratiska och socialistiska stater med full respekt för såväl kurdernas som för alla andra folkgruppers demokratiska och nationella rättigheter, inklusive full nationell självbestämmanderätt.

För socialister i Sverige och internationellt är solidariteten med kurdernas och den demokratiska vänsterns och arbetarrörelsens kamp i Turkiet och i Mellanöstern viktigare än någonsin, något som också måste paras med en svidande kritik mot den svenska regeringens anpassning till USA:s, Nato:s och nu även Turkiets krigspolitik.